

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Markéta Bednarzová. Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785, financovaného z ESF a státního rozpočtu ČR. Provozováno Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze.

Pracovní list: Vyhod'me ho z kola ven

„Páni! Ted' už by bodla jen piksla piva a čupr holka na klín.“

Díváme se po sestře, nespouští z něj oči a tvář jí červená, křiví pusy. Rychle se rozhlídne a vidí, že všichni čekají, co udělá – i černí frajeři a sestřičky po ní šilhají, a taky stážisti, kteří se začínají trousit na schůzku zdravotního týmu, ji pozorují. Pevně sevře ústa. Podívá se zpátky na McMurphyho a počká si, až ta fandovská písnička skončí; potom vstane, přejde k ocelovým dveřím, kde jsou všechny ovládací knoflíky, cvakne vypínačem a televizní obrazovka pohasne, zešediví. Zůstane na ní akorát malé očko světla, které se pichlavě upírá na McMurphyho.

To očko ho vůbec nerozhází. Po pravdě řečeno, ani na sobě nedá znát, že by vypnutý obraz zaregistroval. Zastrčí si do zubů cigaretu a pošoupne si čepici po červené kšticí dopředu, tak daleko, že musí zaklánět hlavu, aby zpod kšiltu vůbec viděl.

A sedí dál, ruce zkřížené za hlavou, nohy v křesle před sebou, pod kšilem mu bání cigareta – dívá se na televizi.

Sestra to snáší, dokud může. Potom se postaví do dveří sesterny a zavolá na něj, aby šel radši ostatním pomoci s úklidem. Přehlíží ji.

„Řekla jsem, pane McMurphy, že ted' máte pracovat.“ Hlas jí skřípe napětím, jako když se elektrická pila prořezává borovicí. „Pane McMurphy, varuji vás!“

Všichni všeho nechají. Sestra se rozhlídne a vykročí od sesterny směrem k McMurphymu.

„Uvědomte si, že jste tady ze soudního rozhodnutí! Spadáte pod moji pravomoc... personálu.“ Zdvihne zaťatou pěst, krvavě oranžové nehty jí propalují dlaň. „Jste mi podřízený –,“

Harding vypne leštičku, nechá ji stát na chodbě a jde si přitáhnout křeslo k McMurphymu. Posadí se a taky si zapálí cigaretu.

„Pane Hardingu! Vraťte se ke svým řádným povinnostem!“

Napadá mě, že ted' to zaznělo, jak když zajela pila do hřebíku, a připadá mi to hrozně k smíchu, div se nerozchechtám.

„Pane Hardingu!“

Pak si k nim přitáhne křeslo Cheswick, a potom Billy Bibbit, a pak Scanlon a Frederickson a Sefelt, a pak všichni odložíme smetáky, mopy a hadry a jdeme si sednout před televizi.

„Mládenci – Tak dost. Dost!“

A všichni sedíme v řadě před pohaslou televizí a koukáme na šedivou obrazovku, jako by se na ní odehrával baseballový zápas jasný jak den, a sestra za náma pokřikuje a vříská.

(KESEY, Ken. *Vyhod'me ho z kola ven*. Praha: Euromedia group, 2006. s. 138 – 139)

Interpretace ukázky:

1. Kde se příběh odehrává?
2. Co bylo McMurphyho cílem? Podařilo se mu ho dosáhnout?
3. Jak byste charakterizovali McMurphyho?
4. Porovnejte jazyk vypravěče a jazyk McMurphyho.
5. Co vše můžeme říci o vypravěči?

6. Proč ostatní pacienti (Harding, Bibbit, Cheswick aj.) napodobili McMurphyho?

7. Co se dozvídáme o Velké sestře z jejího chování a řeči v ukázce?

8. Proč Velká sestra reagovala daným způsobem?

Vyhod'me ho z kola ven:

1. Kdo je vypravěčem celého příběhu?

2. Kdy a kde se příběh odehrává?

3. Co představuje Velká sestra?

4. Vypravěč mluví o systému jako o Kombajnu. Jaká je jeho představa Kombajnu? Co to pro něj znamená?

5. Jakou formou je příběh vyprávěn?

6. Jaké jazykové prostředky jsou v románu použity?

7. Toto dílo je zároveň kritikou i varováním. Co konkrétně kritizuje? Před čím varuje? Zdůvodněte.

8. Znáte nějaké adaptace tohoto románu?

9. Původní název díla zní *One flew over the cuckoo's nest* (*Přelet nad kukaččím hnízdem*). Proč je v češtině název jiný?

10. Co víte o autorovi tohoto díla?